

ҲУҚУҚҲОИ

пациентҳо ва
кормандони тиб

Мундариҷа

Пешгуфтор	2
1. Ҳуқуқ ва ӯҳдадорӣҳои паціентҳо	4
2. Ҳуқуқ ва ӯҳдадорӣҳои кормандони соҳаи тандурустӣ	10
3. Саволҳои, ки ҳама вақт дода шуданаш мумкин аст	27
4. Рӯйхати ташкилотҳои, ки оид ба ҳимояи ҳуқуқҳои шаҳрвандӣ машварати ройгон ва кӯмаки ҳуқуқӣ мерасонанд.....	33

ПЕШГУФТОР

Ҳуқуқи пацсиент – ин ҳуқуқҳои махсус мебошад, ки аз ҳуқуқҳои умумии шаҳрвандӣ, сиёсӣ, иқтисодӣ, иҷтимоӣ ва фарҳангии инсон сарчашма мегирад ва ҳангоми гирифтани ёрии тиббӣ ва дигар хизматрасониҳои ба он алоқаманд ё вобаста ба ҳамагуна таъсиррасониҳои тиббӣ, ки нисбати шаҳрвандон ба амал бароварда мешавад, танзим менамояд.

Инсон, ба муассисаи тиббӣ муроҷиат намуда, бояд ҳуқуқи ўҳдадорихои худро, ҳамчун пацсиент, донад ва ҳамзамон аз қоида ва тартиби хизматрасониҳои тиббӣ дар муассисаҳои тиббӣ бохабар бошад. Вобаста ба ин, қонунгузори амалкунандаи Тоҷикистон ҳам барои пацсиент ва ҳам барои кормандони соҳаи тиб ҳуқуқҳои муайян ва як қатор ўҳдадорихо вогузор намудааст. Ҳуқуқҳои пацсиент ҳаматарафа буда, онҳо дар ҳамаи ҳолати расонидани ёрии тиббӣ ба шаҳрвандони Ҷумҳурии Тоҷикистон амал мекунанд.

Ҳам ба беморон ва ҳам ба табибон бо дараҷаи баробар дастгирӣ дар пешгирӣ, ошкор ва рӯёнидани зарар дар ҳолати вайрон шудани ҳуқуқи инсон дар муассисаҳои тандурустӣ, зарур аст.

Бояд қайд намоем, ки шуурнокии ҳуқуқи пацсиентҳо дар Тоҷикистон, ки барои ёрии тиббӣ муроҷиат менамоянд сол аз сол меафзояд. Дар навбати худ дар ҳақиқат, ҳолатҳои мушоҳида мешаванд, ки кормандони тиббӣ намедонанд, ки пацсиент ҳангоми ҷараёни табобат чӣ ҳуқуқ дорад ва ҳуди онҳо, ҳамчун табиб, чӣ ҳуқуқҳо доранд.

Бо дарназардошти он, ки имрӯз, тиб барои шикоят, иддаҳо ва даъвои пацсиентҳо хеле дастрас шудааст, бинобар ин, бояд ҳар як шахс ҳуқуқ ва ўҳдадорихои худро донад, ҳамчунин ҳуқуқи ўҳдадорихои кормандони тибб ҳангоми аз ҷониби онҳо расонидани хизматрасониҳои тиббӣ. Кормандони тиббӣ, дар навбати худ, бояд асосҳои ҳуқуқшиносиро донанд ва дар бораи масъулияте, ки ҳангоми иҷро накардан ё иҷрои номатлуби ўҳдадорихои касбӣ ба миён меоянд, тасаввуроте дошта бошанд.

Дар китобчаи мазкур меъёрҳои ҳуқуқие ҷойдодашуда, ҳамзамон дар бораи ҳуқуқ ба саломатӣ, қадом имтиёзҳои гуруҳи муайяни шахсон доранд, ўҳдадорихои давлат ва ўҳдадорихои шахсон дигар вобаста ба ҳуқуқ ба саломатӣ ва ғ. тавзеҳот дода шудааст.

Дар қисми охир Шумо суроға ва телефонҳои ташкилотҳои ғайриҳукумати ҳифзи ҳуқуқ, ки ҳангоми вайрон шудани ҳуқуқҳои Шумо мусоидат менамоянд, дастрас карда метавонед.

Умедворем, ки ин нашр ба Шумо манфиатовар аст ва барои мустақилона ҳифз намудани ҳуқуқҳои худ ҳангоми вайрон шудани онҳо ёрӣ мерасонад.

1. Ҳуқуқ ва ӯҳдадорихои беморон

Кодекси тандурустии Ҷумҳурии Тоҷикистон 30 майи соли 2017 қабул карда шудааст, ки он муносибатҳои ҷамъиятиро дар соҳаи тандурустӣ ба танзим дароварда, барои амалишавии ҳуқуқҳои конституционии шаҳрвандон ва ҳифзи саломатӣ нигаронида шудааст. Вай асосҳои ҳуқуқӣ, иқтисодӣ ва ташкилии ҳифзи саломатии шаҳрвандон, ҳуқуқ ва ӯҳдадориҳои онҳоро дар ин соҳа ва кафолати амалишавии онро муайян менамояд. Кодекс, инчунин ваколат ва ҷавобгарии намоёндагони ҳокимият, ҳуқуқ ва ӯҳдадорихои шаҳрвандон, беморон ва кормандони низоми тандурустиро мустақкам менамояд.

Дар асоси моддаҳои 36–47-и Кодекси тандурустии Ҷумҳурии Тоҷикистон шаҳрвандон чунин ҳуқуқҳо доранд:

- муносибати эҳтиромона ва инсондӯстонаи кормандони тиб ва кормандони хизматрасонӣ;
- интихоби озоди табиб ва муассисаи тиббӣ. Интихоби табиб бо роҳи пешниҳоди аризаи хаттӣ ба роҳбари ташкилоти тиббӣ ва интихоби муассисаи тиббӣ тавассути мурочиати мустақим ба ташкилоти тиббӣ сурат мегирад. Барои кӯдак ҳуқуқи интихоби ташкилоти тиббӣ аз ҷониби падару модар ё намоёндаи қонунии ӯ амалӣ мегардад;
- гирифтани иттилоот дар бораи фаъолияти ташкилоти тиббӣ, дар бораи сатҳ ва тахассуси табибон;
- гирифтани ёри таъҷилии тиббӣ дар ташкилоти тиббии наздиктарин, новобаста аз шакли моликият;
- пешгирӣ, ташхис, табобат ва барқароркунӣ дар муассисаҳои тиббӣ дар шароитҳои ба талаботи санитарӣ ва гигиенӣ ҷавобгӯ буда;
- гирифтани маслиҳатҳои табиб-мутахассис;
- сабукгардонии дардҳо вобаста ба беморӣ ва (ё) даҳолати тиббӣ бо усули дастрас ва доруворихо;
- гирифтани иттилоот дар бораи ҳуқуқ ва ӯҳдадорихои худ, инчунин иттилооти зарурӣ дар бораи вазъи саломатии худ ва саломатии кӯдакон.

Иттилоот дар бораи вазъи саломатии бемор аз ҷониби табибе, ки муоина ва табобатро мегузаронад, инчунин мудирӣ шӯба ва

роҳбари ташкилоти тандурустӣ, ки дар он патсиент мавриди муоина ва табобат қарор мегирад, пешниҳод карда мешавад. Патсиент ба ҳама гуна ҳуҷҷатҳое, ки оид ба вазъи саломатии ӯ иттилоот доранд, ҳуқуқи дастрасӣ дорад:

- бевосита шинос шудан бо ҳуҷҷатҳои тиббӣ, ки вазъи саломатии ӯро инъикос мекунад ва дар ин бора аз дигар мутахассисон маслиҳат гирад;
- гирифтани ҳуҷҷатҳои тиббӣ, нусхаҳои онҳо ва иқтибосҳо аз онҳо;
- бо дархости ӯ гузаронидани машварат. Барои гузаронидани машварат ва маслиҳатҳои мутахассисони дигар, патсиентро зарур аст, ки ба табиби табобаткунанда муроҷиат кунад (агар масъала ҳал нашавад – ба шахс ё марҳилаи болоӣ – ба мудирӣ шӯъба, ба сардӯхтур, ба раёсати тандурустӣ муроҷиат намояд);
- ҳифзи маълумотҳое, ки сирри тиббиро ташкил медиҳанд;
- оид ба розигии огоҳонаи ихтиёрӣ ба даҳолати тиббӣ;
- рад кардан аз муоина ва муолиҷа, ба истиснои ҳолатҳои пешбининамудаи қонунгузорӣ;
- гирифтани иттилоот дар бораи арзиши тамоми хизматрасониҳои пешниҳодшаванда.

Ҳуқуқи шахрвандон ба гирифтани маълумот доир ба вазъи саломатӣ ва омилҳое, ки ба саломатӣ таъсир мерасонанд

Шаҳрвандон ба гирифтани маълумоти зарурӣ доир ба вазъи саломатии худ ва фарзандонашон ҳуқуқ доранд. Агар ин маълумот ба бемор таъсири ҷиддӣ расонида тавонад, он аз бемор махфӣ нигоҳ дошта шуда, дар ин ҳусус ҳешовандони наздики ӯ хабардор карда мешаванд.

Маълумот дар бораи вазъи саломатии бемор аз тарафи табиби муоинакунанда ва табобаткунанда, ҳамчунин мудирӣ шӯъба ва роҳбари ташкилоти тандурустӣ, ки беморро муоина ва табобат мекунад, пешниҳод карда мешавад.

Шаҳрвандон оид ба усулҳои пешгирии, ташхису табobati беморӣ, сатҳи бемории аҳоли ва омилҳое, ки ба саломатии онҳо таъсир мерасонанд, аз ҷумла оид ба ҳолати муҳити зист, шароити қору маишат ва истироҳат барои гирифтани маълумот аз мақомот, ташкилот ва муассисаҳои тандурустӣ ҳуқуқ доранд.

Ҳуқуқи шахрвандон ба таъмини доруворӣ, ёрии ортопедӣ ва протезӣ

Шахрвандони Ҷумҳурии Тоҷикистон ба таъмини доруворӣ, ёрии ортопедӣ ва протезӣ ҳуқуқ доранд.

Гурӯҳи шахсонеро, ки ба таъминоти имтиёзноки доруворӣ, ёрии ортопедӣ ва протезӣ, маснуоти имдодӣ, асбобҳои шунавой, воситаҳои варзиши табобатӣ ва махсуси ҳаракаткунӣ ҳуқуқ доранд, инчунин шарту шароит ва тартиби таъминоти онҳоро Ҳуқумати Ҷумҳурии Тоҷикистон муқаррар менамояд.

Ҳуқуқи шахрвандон барои даст кашидан аз муоина ва табобат

Шахрвандон ва намояндагони қонунии онҳо ҳуқуқ доранд аз муоина ва табобати пешниҳодшаванда даст кашанд ё онро қатъ намоянд, ба истиснои:

- занони ҳомила ва ноболиғон;
- шахсони гирифтори беморӣҳое, ки номгуӣ онҳоро мақоми ваколатдори давлатӣ дар соҳаи тандурустӣ муқаррар намудааст.

Ба шахсоне, ки табобатро рад кардаанд ё ба намояндаи қонунии онҳо бояд оқибатҳои имконпазири дасткашӣ ё қатъ кардани табобат фаҳмонида шавад. Даст кашидан аз табобат барои аз беморхона ҷавоб додан асос шуда метавонад.

Дасткашӣ аз табобат бо тарзи хаттӣ, бо имзои шахси бемор ё намояндаи қонунии ӯ, бо зикри маълумоти мухтасар дар бораи оқибатҳои имконпазири дасткашӣ аз табобат, ба расмият дароварда мешавад.

Ҳуқуқи шахрвандон ба гирифтани товони зараре, ки ба саломатии онҳо расонида шудааст

Шахрвандон ба гирифтани товони зарар (аз ҷумла зарари маънавӣ) мувофиқи қонунгузори Ҷумҳурии Тоҷикистон ҳуқуқ доранд.

Мувофиқи моддаи 1101 Кодекси граждании Ҷумҳурии Тоҷикистон, вақте шахрванд осеб дидааст ё ба таври дигар дар саломатиаш осеб дидааст, ба ҷабрдида барои музди меҳнат (даромаде), ки ӯ дошт ё метавонист дошта бошад, инчунин хароҷоти ба саломатии ӯ расонидашуда (барои табобат, ғизои иловагӣ ё хариди доруворӣ, протез, нигоҳубини берунӣ, табобати

санаторию курортӣ, хариди мошинҳои махсус, омодагӣ ба касби дигар ва ғайра), агар эътироф карда шавад, ки ҷабрдида ба ин гуна кӯмак ва ғамхорӣ ниёз дорад ва ҳуқуқ надорад, ки онҳоро ройгон ба даст орад. Ҳангоми муайян кардани музди (даромад) аз даст рафта, нафақаи маъҷубӣ, ки ба ҷабрдида бинобар осеби ҷисмонӣ ё дигар хисороти саломатӣ таъин шудааст, инчунин дигар намудҳои нафақа, ёрдампулӣ ва амсоли он, ки барои ҷаброн ҳам пеш аз ва ҳам пас аз осеб расонидан ба саломатӣ таъин карда шудаанд, ба ҳисоб гирифта намешаванд. Ҷаброни зарари хароҷотро, ки ҷабрдида пас аз расонидани зарар ба саломатӣ гирифтааст, дар бар намегирад.

Мувофиқи моддаи 1104 Кодекси граждании Ҷумҳурии Тоҷикистон, дар ҳолати ғавти шаҳрванд, ҳуқуқи ситонидани ҳуқуқ барои маъҷубон, ки ба шахси ғавтида вобастагӣ доштанд ва ё ҳуқуқи то рӯзи ғавтида дастгирӣ кардани ӯ доштанд, кӯдаки ғавтида пас аз маргаш таваллуд шудааст, инчунин яке аз волидайн мебошад, ҳамсар ё дигар аъзои оила, сарфи назар аз қобилияти қорӣ, ки қор намекунад ва ба нигоҳубини фарзандон, наберагон, бародарон ва хоҳарон, ки ба шахсони ғавтида, ки ба синни чордаҳсолагӣ нарасидаанд ё ҳарчанд онҳо расидаанд, ғамхорӣ мекунад тибқи ҳуҷумати мақомоти тиббӣ вобаста ба саломатӣ муҳтоҷи нигоҳубини дигаронанд, нигоҳубин менамояд, ба ҷаброни зарар ҳуқуқ доранд. Ҳуқуқ ба ҷаброни зарар инчунин ба шахсоне дода мешавад, ки ба шаҳрванди ғавтида вобаста буда, дар тӯли 5 соли пас аз маргаш ғайри қобили меҳнат будаанд. Ҳуқуқ ба ҷаброни зарар инчунин ба шахсоне дода мешавад, ки ба шаҳрванди ғавтида вобаста буда, дар тӯли 5 соли пас аз маргаш ғайри қобили меҳнат будаанд. Яке аз волидайн, ҳамсар ё дигар аъзои оила, ки бекор аст ва фарзандони ғавтида, наберагон, бародарон ва хоҳарони дар қисми 1 ҳамин модда зикргардидаро нигоҳубин мекунад ва дар давраи нигоҳубин қорношоам аст, пас аз ба охир расидани нигоҳубини ин шахсон ҳуқуқи ҷаброни зарарро нигоҳ медорад. Зарар чунин ҷаброн карда мешавад: ба ноқилгон – то синни ҳаҷдаҳсолагӣ, ба донишҷӯёни синни ҳаҷдаҳсола ва қалонтар – то ҳатми таҳсил дар муассисаҳои таълимии рӯзона, вале на бештар аз бисту се сол; қанони аз қанҷоҳсола боло ва қардони аз шашсола боло – барои ҳаёт; маъҷубон – ба давраи маъҷубӣ; яке аз волидайн, ҳамсар ё дигар аъзои оила, ки фарзандон, наберагон, бародарон ва

хоҳаронеро, ки ба шахсони ғавтида нигоҳубин карда мешаванд, то синни чордаҳсолагии расидан ё вазъи саломатии худро иваз мекунад.

Тибқи моддаи 1115 Кодекси граждани ҚТ: Зарари маънаві, ба истисноӣ ҳолатҳои пешбиниамудаи қисми 2 ҳамин модда дар сурати мавҷуд будан гуноҳи зараррасон аз ҷониби зараррасон ҷуброн карда мешавад.

Зарари маънаві сарфи назар аз гуноҳи зараррасон дар ҳолатҳои зайл ҷуброн карда мешавад: – агар зарар ба ҳаёт ва саломатии шахрванд аз манбаи хатари калон расида бошад; – агар зарар ба шахрванд дар натиҷаи ғайриқонунӣ маҳкум кардан, ғайриқонунӣ ба ҷавобгариӣ ҷиноятӣ кашидан, ба сифати чораҳои эҳтиётӣ ғайриқонунӣ истифода бурдани баҳабсгирӣ ё забонхат барои ба ҷое нарафтани, ғайриқонунӣ андешидани ҷазои маъмуриӣ дар шакли ҳабс ё қорҳои ислоҳи меҳнатӣ расонида шуда бошад; – агар зарар дар натиҷаи паҳни маълумоте, ки шаъну эътибор ва обрӯи қориро паст мезанад, расонида шуда бошад; – инчунин дар дигар ҳолатҳои пешбиниамудаи қонун.

Зарари маънаві чист?

Зарари маънаві ин ранҷиши маънаві ва ҷисмонӣ мебошад, ки дар натиҷаи амалиёт (беамалӣ) ба молҳои ғайримоддӣ (ҳаёт, саломатӣ ва ғайра), ки ба шахрванд аз рузи таваллуд ё дар асоси қонун ба ӯ гузаштааст, зарар расонида мешавад.

Аз нуқтаи назари ҷавобгариӣ граждани дар соҳаи фаъолияти тиббӣ, масъалаҳои ҷуброни зарари маънаві аҳамияти калон доранд. Дар ин ҷо, пеш аз ҳама донишҷӯи принсипҳои ҷуброни зарари маънаві дар соҳаи фаъолияти тиббӣ зарур аст, ки он инҳоро дар бар мегиранд:

1. Ҳузури воқеии вайронкунии ё вайронкунии ҳуқуқҳои шахсии ғайримолумулкии беморон.

2. Мавҷудияти гунаҳқорӣ дар амали (беамалии) қорманди тиббӣ (ба истисноӣ расонидани зарар ба ҳаёт ва саломатӣ бо сарҷашмаи хатари калон).

3. Худи бемор бояд далелҳои зарари ҷисмонӣ ва (ё) маънаві пешниҳод кунад.

4. Зарари маънаві новобаста аз рӯёнидани зарари моддӣ ҷуброн карда мешавад.

5. Бемор дар бораи муайян намудани андозаи чуброни зарари маънавий маҳдудияти болоӣ ё поёни надорад, аммо қарори ниҳой аз ҷониби суд қабул карда мешавад.

Хар як бемор бояд на танҳо ҳуқуқхояш, инчунин ўҳдадорихояшро низ донад:

- оиди нигоҳ доштани саломатии худ ғамхорӣ намояд;
- аз муоинаи тиббӣ гузарад ва шаҳрвандоне, ки гирифтори бемориҳои тиббӣ мебошад, ки ба дигарон хавф доранд, бояд аз муоинаи ҳатмии тиббӣ гузарад ва инчунин ўҳдадор аст барои пешгирии ин бемориҳо машғул шавад;
- речаи табобатро риоя кунад, аз ҷумла дар давраи маъюбии муваққатӣ;
- қоидаҳои рафторро дар муассисаҳои тиббӣ риоя кунад. Риоя накардани қоидаҳои рафтор беморро аз муассисаи тиббӣ хорич намекунад, балки масъулияти духтурро барои сифати хизматрасонии тиббӣ таъмин менамояд;
- арзиши хизматрасониҳои пулакии тиббиро мувофиқи рӯйхати нархҳо пардохт кунад.

Ўҳадории шаҳрвандон дар риояи қонунгузорӣ оид ба ҳифзи саломатии аҳоли

Шаҳрвандон ўҳдадоранд, ки қонунҳоро оид ба ҳифзи саломатии аҳоли риоя кунанд, нисбати саломатии худ, саломатии оила ва ғайра ғамхорӣ кунанд.

Дар асоси моддаи 51 Кодекси тандурустии Ҷумҳурии Тоҷикистон, шахсоне, ки издивоҷ мекунанд, ўҳдадоранд, ки аз муоинаи ҳатмии тиббӣ гузаранд.

Шаҳрвандони Ҷумҳурии Тоҷикистон, шаҳрвандони хоричӣ ва шахсони бешаҳрвандӣ, ки ба ақди никоҳ дохил мешаванд, дар муассисаҳои давлатии низоми тандурустии маҳалли истиқомат ё ҷои будубоши доимӣ аз муоинаи ройгон гузаронида мешаванд. Қоидаҳои азназаргузаронии ҳатмии тиббии шахсони ба ақди никоҳ гузарандаро Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон муайян менамояд.

Ўҳадории шаҳрвандон барои риояи қоидаҳои тиббӣ

Барои пешгирии бемориҳои сироятӣ шаҳрвандон вазифадоранд талаботи флюорография, эмкунӣ ва муоинаи

тиббиро дар мӯҳлати муқарраркардаи мақомоти тандурустӣ ва муассисаҳои риоҷа кунанд.

Шахсоне, ки дар таъбиботи стационарӣ қарор доранд, бояд тартиби мавҷудбудайи муассисаҳои тиббиро риоҷа кунанд.

Шахсоне, ки дар шароити амбулаторӣ таъбибот мегиранд, бояд дастурҳои таъбиботи риоҷа кунанд. Риоҷа нақардани дастур ва таъбиботи таъбиботи муҷриятшуда саркашӣ аз таъбиботи доништа мешавад ва муҷриятшуда қонунгузори Қумҳурии Тоҷикистон ба ҷавобгарии беморон (парасторон, парасторон ва волидонии но болиғон) оварда мерасонад.

2. Ҳуқуқ ва ӯҳдадорӣҳои қарордиҳандаи тиббӣ

Муҷриятшудаи тиббии ташкилотҳои ва муассисаҳои низомии тандурустӣ тамоми қарордиҳандаи пешбинишудаи қонунгузори меҳнат ва дигар санадҳои меъёрии ҳуқуқии Қумҳурии Тоҷикистонро доранд, аз қумла:

- фароҳам овардани шароити муҷриятшудаи меҳнат;
- тақмили ихтисос аз ҳисоби маблағҳои бучетӣ ва қарордиҳанда;
- ҳифзи шаъну қарордиҳанда ва эътибори қарордиҳанда;
- қарордиҳандаи зараре, ки қарордиҳандаи иҷроии ӯҳдадорӣҳои қарордиҳанда расонида шудааст;
- таъсири иттиҳодияи қарордиҳанда;
- гузаштани аттестатсияи тибқи тартиби муқарраршудаи мақомоти давлатӣ дар соҳаи тандурустӣ.

Муҷриятшудаи тиббии ташкилоту муассисаҳои низомии тандурустӣ ҳуқуқ надоранд:

- ба беморон бе иҷозати қарордиҳандаи ташкилоти тандурустӣ иттиҳодияи зараровар ё сирри махфидоштаро пешниҳод кунанд;
- бо ширкатҳои фармасевтӣ ва намоёндоғҳои онҳо оид ба таъбиботи ва пешниҳоди иттиҳодияи қарордиҳанда оид ба қарордиҳандаи ва махсулоти тиббӣ, ба истисноии созишномаҳои оид ба озмоишҳои клиникалии қарордиҳандаи ва махсулоти тиббӣ ё фаъолияти илмӣ, қарордиҳанда кунанд;
- аз шахсони воқеӣ ва ҳуқуқӣ, ки ба таҳия, истиҳсол, тақсим, тақсимот ва таъминоти қарордиҳандаи ва молҳои тиббӣ машғуланд, инчунин шахсоне, ки ҳуқуқии истифодаи таъбиботи молӣ ва савдои қарордиҳандаи ва молҳои тиббиро доранд, ба истисноии шартномаҳои қарордиҳанда

озмоишҳои клиникии доруворӣ ва доруворӣ. молҳои тиббӣ ё фаъолияти илмӣ, тӯҳфаҳо ва воситаҳои молиявӣ, аз ҷумла пардохти вақтхушӣ, истироҳат, сафар ба ҷои истироҳат;

– аз шахсони воқеӣ ва ҳуқуқӣ, ки ба таҳия, истехсол, паҳн, тақсим ва таъминоти доруворӣ ва маҳсулоти тиббӣ машғуланд, инчунин доруворӣ, маҳсулоти тиббӣ ва дигар маҳсулотро, ки мақсади таблиғоти рекламадоранд, инчунин шахсони дорои ҳуқуқи истифодаи тамғаи молӣ ва савдои доруҳо гиранд. воситаҳо ва молҳои тиббӣ, созишнома оид ба озмоишҳои клиникии доруворӣ ва маҳсулоти тиббӣ ё фаъолияти илмӣ;

– дар бораи доруҳои истифодашуда маълумоти нокифоя ё бардурӯғ пешниҳод кунанд ва дар бораи мавҷудияти доруҳои шабех дар муомилот маълумот пинҳон кунанд;

– намояндагони ширкатҳои фармасевтӣ, истехсолкунандагон ё фурушандагони доруворӣ ва маҳсулоти тиббиро қабул кунанд, ба истиснои ҳолатҳои, ки бо ташхиси клиникии доруворӣ ва маҳсулоти тиббӣ алоқаманданд, дар маҷлисҳои кормандони тиббӣ ё дар дигар ҷорабиниҳои марбут ба баланд бардоштани сатҳи касбии онҳо иштирок мекунанд;

– доруҳо дар варақаҳои доруҳат, ки дорои маълумотҳои таблиғотӣ мебошанд, инчунин дар онҳо номҳои маводи муҳаддир пешакӣ дар шакли ҷопӣ навишта шаванд;

– ба аҳоли дар бораи мавҷудияти фуруши доруворӣ ва маҳсулоти тиббӣ, ки бо ҳамон як патентпарастии байналмилалӣ мавҷуданд, маълумот медиҳанд, аз ҷумла оид ба фуруши доруворӣ ва маҳсулоти тиббии дорои нархи камтар.

Масъулиятҳои касбии кормандони соҳаи тандурустӣ аз ҷиҳати ҷабрӣ?

Кормандони соҳаи тиб ӯҳдадоранд:

– фаъолияти худро дар асоси принципҳои башардӯстонаи этикаи тиббӣ, ки муносибатҳои ахлоқии кормандони тибро бо беморон, хешовандони онҳо ва дар байни худ ба танзим медиҳанд, иҷро кунанд;

– доимо дониш ва малакаи касбии худро тақвият дода, ба Кодекси одоби духтурони Ҷумҳурии Тоҷикистон, ки онро мақоми ваколатдори давлатӣ дар соҳаи тандурустӣ таҳия ва тасдиқ кардааст, риоя кунанд;

- дастовардҳои муосири илм ва технологияи тиббӣ ва фармасевтиро дар фаъолияти худ ба манфиати беморон истифода баранд;
- ба амалҳое, ки ба саломатии шахрванд зарар расонида метавонанд, роҳ надиханд;
- Этикаи тиббиро риоя кунанд, ба беморон ғамхорӣ зоҳир намоёнд, аз амалҳое, ки дигар кормандонро дар иҷрои ӯҳдадорихоӣ қорӣ монез мешаванд, худдорӣ кунанд;
- дар ҳама ҳолатҳо, дар сурати набудани ёри саривактӣ (ёри таъҷилӣ, нигоҳубини хона ва ғайра) ба шахрвандон дар кӯча, дигар ҷойҳои ҷамъиятӣ ва хона ёри аввалия расонанд;
- махфияти тиббиро (иттилоот дар бораи вазъи саломатӣ, ташриф овардан ба муассисаи тандурустӣ) ва дигар маълумоти шахсири риоя кунанд;
- дар ҳар як ҳолат ба манфиати бемор оид ба махфияти сирри тиббӣ қарор қабул кунанд;
- дар бораи бемории шахрвандон ба мақомоти тандурустӣ, дар сурате, ки манфиатҳои ҳифзи саломатии аҳоли тақозо доранд, инчунин бо қарори мақомоти тафтишот ва қарори суд маълумот диҳанд;
- дар амалияи тиббӣ усулҳои пешгирӣ, ташхис ва табобат, доруворӣ ва дигар воситаҳоро, ки бо тартиби муқарраршуда барои истифода тасдиқ шудаанд, истифода баранд;
- истифодаи таъсири мусбати калимаи табиб ба рӯҳияи беморон, роҳ надодан ба чунин рафтор (ишорат, калима ва ғайра), ки метавонад ба бемор ва наздикони ӯ таъсири манфӣ расонад, ҳангоми муошират бо беморон ва наздикони онҳо қоидаҳои этикаи тиббиро қатъиян риоя кунанд.

Тартиби даҳолати ҷарроҳӣ, гузарондани хун ва ҷузъҳои он ва истифодаи усулҳои мураккаби ташхис

Ҷарроҳӣ, гузарондани хун ва ҷузъҳои он, усулҳои мураккаби ташхис бо розигии ҳаттии беморон, барои бемороне, ки дар вазъияти беҳушӣ қарор доранд, то синни ҳаҷдаҳсола ва беморони рӯҳӣ бо розигии падару модар, парасторон ё парасторон, ҳешовандони наздик истифода мешаванд.

Розигӣ метавонад бекор карда шавад, ба шарте агар, табибон аллакай даҳолати тиббиро оғоз карда бошанд ва бинобар таҳдиди

ҳаёт ва саломатии ин шахс бекор ё бозгашт кардани он имконнопазир аст.

Дар ҳолатҳое, ки таъхир дар чарроҳӣ, гузарондани хун ва чузъҳои он, истифодаи усули мураккаби ташхис ба ҳаёти бемор таҳдид мекунад ва розигии ин шахсон имконнопазир аст, қарорро табиб ё комиссияи тиббӣ қабул мекунад.

Агар ёрии тиббӣ бад расонида шавад, ба кучо мурочиат кардан мумкин аст?

Дар ҳолатҳои ёрии тиббии бесифат (инчунин саривакт ё дар ҳолати рад кардани ёрӣ) Шумо ҳуқуқ доред, ки мурочиат кунед:

Ба роҳбарияти муассисаи тиббӣ (сардухтур, роҳбари клиника).

Ба мақомоти ҳудудии Вазорати тандурустии Ҷумҳурии Тоҷикистон.

Ба прокуратура.

Бо аризаи даъвогӣ ба суд мурочиат кунед.

Ба мақомоти тафтишӣ дар бораи оғози парвандаи ҷиноӣ ва таъқиби ҷиноии шахсони масъул. Барои ин Шумо бояд ариза пешниҳод кунед, ки дар он ҳолатҳои қор бо тарзи озод ифода қарда шавад.

Барои тамос бо ташкилотҳои номбаршуда шумо бояд дар бораи ҳолатҳои қор ариза нависед. Шумо метавонед аризаро шахсан тавассути почта ё почтаи электронӣ пешниҳод кунед. Дар ин ҳолат, онҳо бояд ба Шумо ҷавоби хаттӣ дар давоми 30 рӯзи қорӣ аз рӯзи дархост ирсол кунанд.

Дар сурати рафтори нодурусти кормандони тиб, тавсия медиҳем, ки Шумо бо ариза ба роҳбарияти муассисаи тиббӣ (сардухтур, роҳбари клиника) ё ба мақомоти ҳудудии Вазорати тандурустии Ҷумҳурии Тоҷикистон мурочиат кунед, агар ин амалҳо нишонаҳои ҳуқуқвайронкунии ҷиноӣ набошанд.

Қадам намудҳои кӯмаки тиббӣ вучуд доранд?

- ёрии хатмии тиббии пеш аз табобат;
- кӯмаки аввалияи тиббию санитарӣ;
- ёрии тиббии баландихтисос;
- хизматрасонии махсуси тиббӣ;
- хизматрасонии баландихтисоси тиббӣ;
- кӯмаки тиббӣ ва иҷтимоӣ.

Тартиби пешниҳоди хизматрасонии ройғони тиббӣ ба шахрвандон кадом аст?

Мувофиқи қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 2 декабри соли 2008, №600 «Дар бораи тасдиқи тартиби пешниҳоди хизматрасониҳои тиббӣ ба шахрвандони Ҷумҳурии Тоҷикистон аз ҷониби муассисаҳои низоми давлатии тандурустӣ» (бо қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 25 сентябри соли 2018, №485 илова карда шудааст), тартиби таъмини шахрвандони Ҷумҳурии Тоҷикистон хизматрасонии тиббӣ аз ҷониби муассисаҳои низоми давлатии тандурустӣ мутобиқи моддаи 11 Кодекси тандурустии Ҷумҳурии Тоҷикистон тасдиқ шуда, тартиб ва шартҳои пешниҳоди онҳоро муайян мекунад. Шартҳои асосии пешниҳоди ёрии ройғони тиббӣ ба аҳолии Ҷумҳурии Тоҷикистон, бо дастрасии роҳхат аз як табиби оилавӣ, пизишки ноҳиявӣ, педиатр, акушер-гинеколог, муассисаи ҳудудии тандурустӣ ва хулосаи комиссияи назорати тиббӣ мебошад.

Ёрии таъҷилии тиббӣ ба кӣ ва чӣ тавр расонида мешавад?

Таъмини ёрии тиббии таъҷилиӣ ва таъҷилии ногузир, аз ҷумла доруҳо, барои ҳамаи табақаҳои аҳолии дар шароите, ки ба бемориҳои ногаҳонӣ, садамаҳо, чароҳатҳо ва захролудшавӣ, мушкилии ҳомиладорӣ ва таваллуди кӯдак таҳдид мекунад, амалӣ карда мешавад.

Дар беморхона чӣ гуна ёрии тиббӣ ройгон расонида мешавад?

а) ёрии фаврии бистарӣ то баровардани бемор аз ҳолати хатарнок барои ҳаёт, мувофиқи номгуӣ ҳолатҳое, ки ба ҳаёт таҳдид мекунанд, ройгон дода мешавад;

б) нигоҳубини банақшагирифташудаи беморӣ мутобиқи вазъи иҷтимоӣ ва нишондодҳои тиббӣ барои гирифтани хизматрасонии ройғони тиббӣ ҳангоми пешниҳоди хуччатҳои тасдиқкунандаи ҳуқуқи онҳо бо кумакҳои иҷтимоӣ анҷом дода мешавад;

в) кӯмаки момодоягӣ ба занҳое, ки ба қайд гирифта шудаанд ва мунтазам аз ҷониби муассисаи дахлдори тиббӣ гузаронида мешаванд, расонида мешавад.

Экспертизаи сифати хизматрасониҳои тиббӣ чист?

Экспертизаи сифати хизматрасониҳои тиббӣ ба дохилӣ ва берунӣ тақсим карда мешавад.

Барои гузарондани муоинаи дохилӣ дар ҳар як муассисаи тиббӣ Комиссия оид ба сифат ва бехатарии ёрии тиббӣ таъсис дода шудааст. Сохтор ва таркиби комиссияи мазкурро роҳбари ташкилот бо назардошти ҳаҷми хизматрасониҳои тиббӣ тасдиқ менамояд. Комиссия оид ба сифат ва бехатарии ёрии тиббӣ таҳлили ҷорӣи ташкили хизмати тиббӣ, фаъолияти клиникаи муассисаи тиббиро анҷом медиҳад, омилҳое, ки тартиби хизматрасонии тиббӣ ва меъёрҳоро вайрон мекунад, муайян мекунад, инчунин муроҷиати беморонро, ки дар давоми 5 рӯз таъбабат мешаванд, баррасӣ мекунад ва аз рӯи натиҷаҳои он роҳбари ташкилоти тандурустӣ дар бораи сабаб ва шароити паст гардидани сифати хизматрасониҳои тиббӣ тақлиф пешниҳод менамояд.

Экспертизаи берунаи хизматрасониҳои тиббӣ аз ҷониби мақоми ваколатдори назорати давлатии фаъолияти тиббӣ дар шакли санҷишҳои нақшавӣ ва ғайринақшавӣ, инчунин аккредитатсияи ташкилотҳои тиббӣ, новобаста аз мансубият ва тобеияти идоравӣ анҷом дода мешавад. Тартиби ташкил ва гузарондани экспертизаи дохилӣ ва берунӣ сифати хизматрасонии тиббиро мақоми ваколатдори давлатӣ дар соҳаи тандурустӣ муқаррар менамояд.

Қадам хизматрасониҳо ба нигоҳубини дандонпизишкӣ расонида мешаванд?

– дар як сол ду маротиба муоина ва ҷорабиниҳои пешгирикунанда барои кӯдакон ва занони ҳомиладор;

– ёрии махсуси стоматологӣ Рӯйхати гурӯҳҳои аҳолии Ҷумҳурии Тоҷикистон, ки мувофиқи вазъи иҷтимоӣ ва нишондодҳои тиббии онҳо, ҳангоми пешниҳоди ҳуҷҷатҳои тасдиқкунандаи ҳуқуқҳои онҳо ба гирифтани ёрии роғони тиббӣ ҳуқуқ доранд.

Тадбирҳои санитарӣ ва гигиенӣ тибқи Кодекси тандурустии Ҷумҳурии Тоҷикистон ва дигар санадҳои меъёрӣ амалӣ карда мешаванд.

Шахсони воқеӣ ва ҳуқуқӣ ҳуқуқ доранд бо шартҳо, тартиб, номгӯ ва нархи нархҳои хизматрасонии пулакии тиббӣ шинос шаванд.

Шахрвандоне, ки бо ВНМО (ВИЧ) зиндагӣ мекунанд, кадом ҳуқуқҳоро доранд?

Қонунгузори ҚТ таъбиз ва маҳдуд сохтани ҳуқуқи шахсони бо ВНМО сироятшударо манъ мекунад. Маҳдудкунии ҳуқуқ ва озодиҳои шахсони мубталои ВИЧ/СПИД танҳо бо мақсади таъмини ҳуқуқ ва озодиҳои дигарон иҷозат дода мешавад.

Маҳбусон дар яққоягӣ бо гурӯҳҳои дигари аҳоли, ба гурӯҳҳои осебпазире мансубанд, ки бештар хатари гирифтани шудан ба бемории сил ва сирояти вирусҳои норасоии масунияти одамро доранд.

Тибқи моддаи 166 Кодекси саломатии ҚТ, маҳбусон ва боздоштшудагон ҳуқуқ доранд, ки озмоиши пинҳонии сирояти вирусҳои норасоии масунияти одам ва машварат дар асоси розигии огоҳона, инчунин маълумот дар бораи вазъи саломатии онҳо дошта бошанд. Иттилоот дар бораи вазъи саломатӣ бояд дар ҳуҷҷатҳои дастрас карда шаванд, ки танҳо ба кормандони тиб дастрасанд ва онҳо бояд танҳо бо розигии маҳбус ва дар ҳолати зарурӣ барои ҳифзи дигар маҳбусон ва кормандони зиндонҳо ошкор карда шаванд. Таъбиз додани маҳбусон ба вирусҳои норасоии масунияти одам манъ аст. Агар шахс пеш аз дар маҳбус ё дар маҳбус буданаш мубталои ВИЧ ё сил шаванд, пас аз раҳо шуданаш ба ҳадамоти иҷтимоӣ ва тиббии марбут ба ин беморӣ ниёз дорад.

Қадам гурӯҳи одамон бояд аз муоинаи ҳатмии тиббӣ гузаранд?

Тибқи моддаи 166 Кодекси тандурустии Ҷумҳурии Тоҷикистон: шахсони дорои бемории сил, ВИЧ/СПИД, бемориҳои бо роҳи ҷинсӣ сироятшуда ва дигар бемориҳои хатарнок бо дарҳости ташкилотҳои тиббӣ аз муоина ва табобат гузаронида мешаванд. Дар сурати саркашӣ қардан аз муоина ва табобат онҳо бояд ҳатман муоина ва табобат карда шаванд. Ташҳиси тиббӣ ихтиёрӣ ва маҳфӣ мебошад, ба истиснои баъзе ҳолатҳо. Донорҳои хун, моеъҳои биологӣ, узвҳо ва бофтаҳои инсон бояд аз муоинаи ҳатмии тиббӣ гузаранд. Дар сурати рад қардани чунин шахсон, онҳо донори хун, моеъҳои биологӣ, узвҳо ва бофтаҳо буда

наметавонанд. Барои шахсони сироятшуда бо сирояти вируси норасоии масунияти одам, шахс бояд бо сабабҳои эпидемиологӣ аз муоинаи ҳатмии пинҳонӣ гузарад.

Ҳуқуқҳои шахсони мубталои вируси норасоии масунияти одам ва бемории пайдошудаи норасоии масуният кадомҳоянд:

- муносибати инсондӯстонаи ҷомеа, ба истиснои таҳқири шарафи инсон;
- талабот дар бораи махфӣ нигоҳ доштани маълумот дар бораи вазъи саломатӣ, агар шароит ва хусусиятҳои ҳаёт ва фаъолияти онҳо ба сирояти дигарон ба вируси норасоии масунияти одам таҳдид накунад;
- ҷуброни зарари моддӣ ва маънавӣ, ки вобаста ба фош кардани маълумот дар бораи сирояти вируси норасоии масунияти одам ба назар гирифта шудааст;
- фаъолияти касбӣ аз рӯи ихтисоси интиҳобшуда, ба истиснои кор аз рӯи ихтисосҳо ва вазифаҳои, ки дар рӯйхати махсус муқаррар шудаанд;
- дар муассисаҳои давлатии тиббӣ ройгон гирифтани ҳама гуна кӯмакҳои таҳассусӣ ва махсусгардонидашудаи тиббӣ, аз ҷумла доруворӣ;
- ҳимоя аз таъбиз, аз ҷумла дастрасӣ ба табобат;
- иштироки фаъолона дар муайян кардани мақсадҳои табобат, аз ҷумла вақт ва усули табобат, инчунин хотима ёфтани он;
- гирифтани волидон ё намоёндогони қонунии фарзандони модарони мубталои ВИЧ аз таваллуд ба шири модар аз лаҳзаи таваллуд то лаҳзаи ташҳиси хотимавии вируси норасоии масунияти одам, бо мақсади минбаъд паст кардани хатари сирояти вируси норасоии масунияти одам.

Содир намудани ҳама гуна амалҳои оммавӣ бо мақсади барангехтани адоват ва паҳн кардани нафрат нисбати шахс ё гурӯҳҳо дар асоси интиқолдиҳандагони воқеӣ ё эҳтимолии онҳо манъ аст.

Доништан муҳим аст, ки ба кӯдакони то 16-солае, ки мубталои ВИЧ ё СПИД мебошанд, кӯмакпулии давлатии ҳармоҳа ба андозаи ҳафт маротиба аз ҳисоби ҳисобҳо дода мешавад.

Рад кардани қабул ба муассисаҳои тандурустӣ ва нигоҳубини таъҷилии шахсони сироятшудаи ВИЧ ва СПИД манъ аст.

Аз кор озод кардан, рад кардани ба кор қабул кардани шахсони мубталои ВИЧ ва СПИД манъ аст.

Махфият ва марҳамият

Мониторинги (муоинаи) тиббии интиқолдиҳандагони ВИЧ ва беморони СПИД аз ҷониби Маркази пешгирӣ ва назорати ВИЧ / СПИД ва ташкилоти табобатию профилактикии маҳалли истиқомат на камтар аз як маротиба дар 6 моҳ гузаронида мешавад. Бақайдгирӣ, бақайдгирӣ ва назорати тиббии шахсони дорои натиҷаҳои мусбии ташхиси ВНМО бояд бо риояи принципҳои махфият ва эҳтироми ҳуқуқи озодиҳои шахсии шахсоне, ки қонунҳо ва шартномаҳои байналмилалии Ҷумҳурии Тоҷикистон муқаррар кардаанд, гузаронида шавад.

Ифшои сирри тиббии шахсоне, ки ба онҳо ҳангоми таълим, иҷрои вазифаҳои касбӣ, хизмати ва ғайра маълум шудааст, манъ аст. Интиқоли маълумоти сирри тиббӣ ба дигар шахрвандон ва шахсони мансабдор танҳо бо розигии хаттии шахрванд ё намояндаи қонунии он мумкин аст.

Доништан муҳим аст, ки мутобиқи моддаи 145 Кодекси ҷиноятии Ҷумҳурии Тоҷикистон: дар Тоҷикистон чунин мафҳуми сирри тиббӣ вучуд дорад. Ошкор намудани сирри тиббӣ аз ҷониби кормандони соҳаи тиб, масалан, дар бораи шахси бемор, аз ҷумла ВИЧ/СПИД, метавонад ба кормандони соҳаи тиб аз ҷарима то ҳабс оварда расонад.

Доништан муҳим аст, ки мувофиқи моддаи 120 Кодекси ҳуқуқвайронкунии маъмурии ҚТ, ба шахсе, ки сирояти вирусӣ норасоии масунияти одамро медонад, доништани худ ба сироят ё сирояти шахси дигар манъ аст. Аз ин рӯ, одамоне, ки медонанд, ки сирояти ВИЧ ё дигар бемориҳои бо роҳи ҷинсӣ гузаранда доранд, набояд одамони дигарро ба хатари сироят дучор кунанд. Чунин рафтор ҷазоро аз ҷаримаи маъмури то ҷазои ҷиноӣ дар намуди маҳрумкунӣ дар бар мегирад.

Пинҳон кардани шахси сироятшудаи ВИЧ, бемории сироятӣ, манбаи сироят, инчунин шахсоне, ки бо шахси номбаршуда тамос гирифтаанд, ки хавфи пайдоиши ин бемориҳоро ба вучуд меорад, барои ӯ аз даҳ то бист нишондиҳанда барои ҳисобҳо (аз 550 то 1100 сомонӣ) ҷаримаи маъмури дорад.

Чавобгарии ҷиноятӣ

Мутобиқи моддаи 125 Кодекси ҷиноятии Ҷумҳурии Тоҷикистон, дидаю дониста ба шахси дигар хатари сирояти ВНМО расонидан, бо маҳдуд кардани озодӣ ба мӯҳлати то се сол ё маҳрум сохтан аз озодӣ ба мӯҳлати то ду сол чазо дода мешавад.

Вируси норасоии масунияти одам аз ҷониби шахсе, ки медонад, ки ин беморӣ дорад, тибқи қонун чазо дода мешавад.

Намудҳои амалҳои ҷиноятии тиб кормандони соҳаи тиббӣ

Як қатор моддаҳои Кодекси ҷиноятии Ҷумҳурии Тоҷикистон бевосита ба манфиатҳои беморон ва кормандони соҳаи тиб таъсир мерасонанд, аз ҷумла:

Моддаи 108. «Аз беэҳтиётӣ ба марг расондан»;

Моддаи 118. «Аз беэҳтиётӣ расонидани зарари вазнин ба саломатӣ»;

Моддаи 121. «Вайрон кардани қоидаҳои ҷарроҳии пайвандсозӣ»;

Моддаи 122. «Мачбур кардан барои гирифтани узвҳо ё бофтаҳои бадани инсон барои пайвандсозӣ»;

Моддаи 123. «Искоти ғайриқонунии ҳамл (аборт)»;

Моддаи 127. «Дар хатар монондан»;

Моддаи 128. «Ёрӣ нарасонидан ба беморӣ»;

Моддаи 129. «Аз ҷониби корманди тиб номатлуб иҷро гардидани вазифаи касбӣ»;

Моддаи 133. «Ғайриқонунӣ ҷойгир намудан дар шифохонаи бемориҳои рӯҳӣ»;

Моддаи 210. «Ғайриқонунӣ машғул шудан ба фаъолияти хусусии тиббӣ ва фаъолияти хусусии фармасевтӣ».

Ба нашъамандон ҷӣ гуна кӯмаки тиббӣ ва иҷтимоӣ расонида мешавад?

Бемориҳои наркологӣ – ин бемориҳои рӯҳӣ ва соматикӣ вобаста ба истеъмоли ғайритиббии маводи мухаддир, моддаҳои психотропӣ ва ба он баробаркардашуда, нӯшоқиҳои спиртӣ мебошанд, ки натиҷаи ташаккули вобастагии психологӣ аз моддаҳои дар боло зикршуда ва таназзули иҷтимоӣ мебошад. Ёриҳои наркологӣ ба беморон дар асоси муроҷиати онҳо ё бо розигии онҳо

ва ба ноболіғон бошад – дар асоси муроҷиат ё бо розигии падару модар ё намояндагони қонунӣ расонида мешавад.

Одамро майзадагӣ, нашъаманд ва нашъаманд метавонад танҳо дар асоси қарор ё хулосаи комиссияи муассисаи табоботӣ эътироф кунад. Нисбати қарори комиссия аз болои мақомоти саломати саломатӣ ё суд шикоят қардан мумкин аст.

Давлат қадом намудҳои ёри наркологӣ ва ҳифзи иҷтимоиро қарор медиҳад?

Давлат намудҳои зерини ёри наркологӣ ва ҳифзи иҷтимоиро қарор медиҳад:

- ёри таъҷилии наркологӣ;
- ёри пинҳонии наркологӣ дар ташкилотҳо ва муассисаҳои наркологӣ;
- ёри машваратӣ ва ташхисӣ, табоботию профилактикӣ, табоботи психотерапевтӣ ва терапияи ивазқунӣ, зидди рецидив ва ёри тиббӣ иҷтимоӣ дар шароити беморхонаҳо ва берун аз он;
- ҳамаи намудҳои экспертизаи наркологӣ, муайян қардани маъҷубии муваққатӣ;
- машварати оид ба масъалаҳои ҳуқуқӣ ва дигар намудҳои ёри ҳуқуқӣ;
- шароити иҷтимоӣ маиши маъҷубон ва пиронсолоне, ки гирифтори беморҳои наркологӣ мебошанд.

ХИЗМАТҲОИ ИҶТИМОӢ

Тартиби пешниҳоди хизматрасониҳои иҷтимоӣ

Мутобиқи моддаи 13 Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи суғуртаи нафақаҳои давлатӣ» ва моддаи 203 Кодекси тандурустии Ҷумҳурии Тоҷикистон, ҳадамоти иҷтимоӣ аз ҷониби шӯъбаи хизматрасонии иҷтимоӣ дар ҳона дар назди мақомоти иҷроияи маҳаллии ҳокимияти давлатӣ пешниҳод қарор медиҳад. Тибқи қонунгузори Ҷумҳурии Тоҷикистон, вазъи душвори зиндагӣ вазъияте мебошад, ки зиндагии муқаррарии шахрвандро ба таври объективӣ вайрон мекунад ва дар ҳолате, ки ӯ мустақилона наметавонад онро ҳал кунад, алалхусус:

- маъҷубӣ;

- синну сол (пирӣ);
- беморӣ;
- оқибатҳои бемории касбӣ;
- аз даст додани саробон, танҳои, ятимӣ, бепарвой;
- набудани ҷои мушаххаси истиқомат;
- вобастагии доимии равонӣ, оқибатҳои зӯрварӣ ё ҳолатҳои ба ҳаёт таҳдидкунанда;
- дигар ҳолатҳои душвори зиндагӣ.

Гирандагони хизматрасониҳои ройгони иҷтимоӣ кихоянд?

- маъҷубон, кӯдакони маъҷуб ва оилаҳои онҳо;
- пиронсолоне, ки қобилияти худпарастиро қисман ё пурра аз даст додаанд, танҳо зиндагӣ мекунанд, аз ҷумла ҷуфти оиладоре, ки танҳо зиндагӣ мекунанд;
- ноболиғони дар муҳити иҷтимоии хатарнок ва ноболиғе, ки бе парастории волидон мондаанд;
- шахсоне, ки саробонро аз даст додаанд ва манбаи даромад надоранд;
- ашхосе, ки ҷои доимии истиқомат надоранд;
- ашхосе, ки қурбонии истисмори меҳнатӣ ё истисмори ҷинсӣ мебошанд;
- модарони танҳои ноболиғ, ки кӯдаки хурд доранд ва ноболиғони яққай хомиладор;
- оилаҳои нопурра ва кӯдакони ноболиғ;
- гурезагон ва муҳочирони дохилӣ, инчунин қурбониёни хариду фурӯши одамон ва оилаҳои муҳочирони меҳнатӣ, ки занони худро мондаанд ё ба онҳо кумак накардаанд;
- занон, кӯдаконе, ки аз ҳама намуди зӯрварӣ зарар дидаанд;
- ба шахсоне, ки дар натиҷаи офатҳои технологӣ (аз ҷумла дар Нерӯгоҳи Чернобил), ҳолатҳои фавқулудда ва амалиёти низомӣ маҷрӯҳ шудаанд;
- собиқадорони Ҷанги Бузурги Ватанӣ ва шахсони ба онҳо баробаркардашуда;
- зан ё шавҳари вафоткардаи собиқадорони Ҷанги дуҷоми ҷаҳон ва шахсони ба онҳо баробаркардашуда;
- шахсоне, ки дар вазъияти вазнини зиндагӣ қарор доранд ва ба паноҳгоҳи муваққатӣ ниёз доранд;

- ба шахсоне, ки ба хизматрасонии таъҷилии иҷтимоӣ ниёз доранд.

Тибқи ин рӯйхат ашхосе, ки аз ҷойҳои маҳрумӣ аз озодӣ озод карда шудаанд, ба рӯйхати категорияи шахсоне дохил карда намешаванд, ки дар шароити душвори зиндагӣ қарор доранд, аммо ин рӯйхат пӯшида нест ва ин гуна шахсон метавонанд ба категорияи «ҳолатҳои дигари ҳаёт» дохил шаванд.

Ғайр аз он, шахсоне, ки аз маҳалли маҳрум сохтан аз озодӣ озод карда мешаванд, мумкин аст маъҷубӣ, беморӣ дошта бошанд, шахсоне бошанд, ки ҷои доимии истиқомат надоранд ва дар ин асос ба онҳо хизматрасонии иҷтимоӣ расонида мешаванд.

Хизматрасониҳои иҷтимоӣ дар ҷист?

- дастгирии иҷтимоӣ (сарпарастӣ) – маҷмӯи хизматрасониҳои иҷтимоӣ, ки табиати дарозмуҳлат ва такроршавандаро доранд ва ба шаҳрвандон бо мақсади пешгирии ҳолатҳои мураккаби зиндагӣ пешниҳод карда мешаванд;
- мутобиқшавӣ ва барқарорсозии иҷтимоӣ – маҷмӯи хизматрасониҳои иҷтимоӣ, ки табиати дарозмуҳлат ва такроршавандаро барои шаҳрванд бо мақсади барқарор кардани ҳаёти муътадили худ пас аз вазъи душвори зиндагӣ пешниҳод мекунанд.

Хизматрасониҳои иҷтимоии ройгон дар ҳадамоти давлатии иҷтимоӣ ба категорияҳои зерини шахсон расонида мешаванд:

- шаҳрвандон дар робита ба пирӣ, беморӣ, маъҷубӣ, набудани хешовандоне, ки ба онҳо кӯмак ва нигоҳубин дошта метавонанд;
- шаҳрвандоне, ки дар ҳолатҳои вазнини ҳаёт дар робита бо офатҳои табиӣ, садамаҳо, ки дар натиҷаи низоъҳои иҷтимоӣ зарар дидаанд;
- кӯдакон ва ҷавонон, инчунин занони ҳомила дар ҳолатҳои вазнин.

Мақомоти маҳаллии ҳокимияти иҷроияи давлатӣ метавонанд рӯйхати иловагии хизматрасониҳои иҷтимоии ройгон ва асосҳои фароҳам овардани онҳоро муқаррар кунанд.

Маъюбӣ

Мутобиқи моддаи 10 Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи ҳифзи иҷтимоии маъюбон» дар Ҷумҳурии Тоҷикистон, вобаста ба дараҷаи маъюбӣ, маъюбӣ ба се гурӯҳ тақсим мешавад: I, II, III.

Барои кӯдаки маъюб, ки ҳанӯз ҳаҷдаҳсола нест, категорияи «кӯдаки маъюб» муқаррар карда мешавад.

Маъюбии гурӯҳи якум ба мӯҳлати ду сол ва гурӯҳи дуюм ва сеюми маъюбӣ ба мӯҳлати як сол муқаррар карда мешаванд.

Гузариши муоинаи шахсони маъюб як моҳ пеш аз гузаштани мӯҳлати муқарраршуда гузаронида мешавад.

Барои гирандаи хидматҳои иҷтимоӣ, шумо бояд бо мақомоти иҷроияи маҳаллии ҳокимияти давлатӣ муроҷиат намоед.

Ба кадом гурӯҳҳои одамон маъюбии доимӣ муқаррар карда шудаанд?

Маъюбии доимӣ муқаррар карда мешавад:

- ба маъюбон, ки аз назаргузарони тақрири онҳо баъд аз синну соли муқарраршуда: барои мардон – 63 сол, барои занон – пас аз 58 сол;
- ба маъюбони Ҷанги Бузурги Ватанӣ ва шахсони ба онҳо баробаркардашуда;
- маъюбон дар садамаи Чернобил.

Маъюбӣ аз ҷониби Хадамоти давлатии экспертизаи тиббӣ ва иҷтимоӣ (GSMSE) (собиқ ВТЭЖ – комиссияи эксперти оид ба меҳнат), ки мақомоти иҷроияи ҳокимияти давлатӣ мебошад ва ба Вазорати тандурустӣ ва ҳифзи иҷтимоии аҳолии Ҷумҳурии Тоҷикистон тааллуқ дорад.

Вайрон шудани қобилияти қорӣ ва маҳдуд шудани фаъолияти ҳаёти ба андозаи ғоизҳо арзёбӣ карда мешавад.

Маъюбӣ чӣ гуна муқаррар карда мешавад?

Бо мақсади муқаррар кардани маъюбӣ, шумо бояд ба табиби оилавии худ дар Маркази саломатӣ (клиника) дар ҷои истиқомат муроҷиат кунед. Агар барои муқаррар кардани маъюбӣ асос бошад, табиб барои ташҳиси тиббӣ ва иҷтимоӣ роҳат медиҳад. Инчунин зарур аст, ки ба шӯъбаи ҳифзи иҷтимоии аҳолии маҳалли истиқомат (шаҳр ё ноҳияе, ки дар он шахс зиндагӣ мекунад) ташриф оваред ва инчунин аз ин шӯъба маълумотнома гиред.

Барои барқарор кардани маъюбӣ чӣ гуна ҳуҷҷатҳо пешниҳод кардан лозим аст?

Пеш аз муоинаи тиббӣ ва иҷтимоӣ (комиссия), бояд ҳуҷҷатҳои зеринро ҷамъ оваред:

- маълумотнома (шакли 088/б) аз маркази саломатӣ (аз клиника);
- роххати (направление) шӯъбаи ҳифзи иҷтимоии аҳолии шаҳрҳо ва вилоятҳо;
- иқтибос аз таърихи беморӣ;
- иқтибос аз бюллетен;
- шиноснома ё дигар ҳуҷҷати тасдиқкунандаи шахсият;
- нусхаи дафтарчаи меҳнатӣ (агар бошад);
- аризаи шахрванд.

Ҳуҷҷатҳои дар боло кайдшуда ва дастурҳо бояд ба Хадамоти давлатии экспертизаи тиббӣ ва иҷтимоӣ равона карда шаванд.

Комиссия якҷанд табибонро дар бар мегирад, ки пас аз муоина, таҳлил ва тадқиқоти зарурӣ маъюб будан ё набудани шахсро муайян мекунанд.

Агар шахс ҳаракат карда натавонад, пас ташҳиси тиббӣю иҷтимоӣ дар хона ё дар беморхона гузаронида мешавад.

Агар маъюбӣ пайдо шавад, ба ӯ нафақаи меҳнатӣ ё маъюбии иҷтимоӣ таъин карда мешавад ва ӯ инчунин имтиёзҳои барои шахсони дорои маҷрӯҳ муқарраршударо истифода хоҳад бурд.

Маъюбон чӣ имтиёзҳо доранд?

Мутобиқи моддаи 39 Конститутсияи Ҷумҳурии Тоҷикистон, ҳар шахс дар пиронсолӣ, дар ҳолати беморӣ, маъюбӣ, гум кардани саробон ва дар ҳолатҳои дигаре, ки қонун муайян кардааст, кафолати иҷтимоӣ дорад.

Маъюбон дар муассисаҳои давлатии тиббӣ ва иҷтимоӣ ёриӣ ройгон ё имтиёзнок мегиранд.

Гурӯҳҳои маъюбон ба хизматрасониҳои ройғони тиббӣ аз рӯи вазъи иҷтимоӣ ҳуқуқ доранд:

- кӯдакони маъюби то 18-сола;
- маъюб аз кӯдакӣ;
- маъюбони гурӯҳҳои I ва II бо сабаби осеби меҳнатӣ, бемории касбӣ ё умумӣ;
- маъюбон, ки ҳангоми адои хизмати ҳарбӣ маҷрӯҳ шудаанд ва ё осеб дидаанд;

- шаҳрвандоне, ки аз садамаи Чернобил зарар дидаанд ва бе парастории аъзои оилаи худ мондаанд.

Ба маъюбоне, ки кор намекунанд, аз ҷумла онҳое, ки дар муассисаҳои статсионарӣ ҳастанд, роҳхатҳо (путёвка) аз ҷониби муассисаи ваколатдори давлатӣ дар соҳаи ҳифзи иҷтимоии маъюбон ройгон ё аз ҷониби ташкилотҳо ба онҳо барои зиёни ба саломатиашон расонидашуда, ҷубронпулӣ дода мешаванд.

Коргарони дорои ҷои кор ба гирифтани роҳхатҳои ройгон барои табобати санаторӣ ё пардохти 50 фоизи арзиши он ҳуқуқ доранд.

Шахсони имконияташон маҳдуд инчунин ба таҷҳизоти ройғони техникӣ (аробаҳои маъюбӣ, протезҳо, пойафзол ортопедӣ, дастгоҳҳои шунавой, айнак ва ғайра) ҳуқуқ доранд.

Маблағгузори хароҷот барои таъмини воситаҳои техникӣ барқарорсозӣ аз ҳисоби бучети давлатӣ сурат мегирад.

Шахсони имконияташон маҳдуд ба нақлиёти ҷамъиятии минтақавӣ, байниминтақавӣ, шаҳрӣ ва байнишаҳрӣ (ба истиснои таксиҳо) ҳақ доранд. Шахсони имконияташон маҳдуд инчунин ба истифодаи имтиёзноки роҳи оҳан ва ҳавоӣ ҳуқуқ доранд.

Оилаҳои дорои ду ё зиёда маъюбон, инчунин падару модарони танҳое, ки фарзанди маъюбро тарбия мекунанд, бо тартиби муайянкардаи Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон дастгирии иловагии иҷтимоӣ мегиранд.

Тибқи қонунгузори Ҷумҳурии Тоҷикистон, маъюбони гурӯҳҳои I ва II имтиёзҳо барои пардохти манзил, хизматрасонии коммуналӣ (ба истиснои пардохтҳо барои кувваи барқ ва гази табиӣ) ва телефон, инчунин имтиёзҳо барои хариди молумулки шахсии хонаи истиқоматии (манзили давлатӣ) ба андозаи 50% ва ҳуқуқ ба насби бенавбат ва ройғони телефон, интиқоли барқ, газ ва оби ошомиданиро доранд.

Барои маъюбон кадом намудҳои хидматҳои иҷтимоӣ дастрасанд?

Мувофиқи Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи хизматрасониҳои иҷтимоӣ» ба маъюбон, ки ҳешовандон надоранд ва метавонанд ёрӣ ва ғамхорӣ расонанд, хизматрасонии ройғони иҷтимоӣ пешниҳод карда мешавад.

Ташкилотҳои маъюбон, ки ҳадди аққал 50 фоизи кормандони онҳо маъюбон, инчунин маъюбони гурӯҳҳои I ва II мебошанд, аз молумулки ғайриманқул андоз гирифта намешаванд.

Маъюбони ҳама гурӯҳҳо аз супоридани андози замин озод карда мешаванд, вале ба шарте ки узви қобили меҳнати оила набошад.

Як бинои истиқоматӣ ё як хонае, ки дар он одамони маъюбони гурӯҳҳои I ва II ба қайд гирифта шудаанд, иштирокчиёни рафъи оқибатҳои офати Чернобил андоз аз молумулки ғайриманқул ситонида намешаванд.

Мақомоти ҳокимияти маҳаллӣ ва дигар ташкилотҳо метавонанд барои маъюбон дар пардохти манзил, хизмати коммуналӣ, андозҳои маҳаллӣ ва дигар пардохтҳои имтиёзҳои иловагӣ муқаррар кунанд.

Шумо бояд бидонед, ки маъюбон ба таъбири ройғони санаторию курортӣ, воситаҳои ройғони барқарорсозӣ (протезҳо, аробаҳои маъюбӣ, асоҳо ва ғайра), дорувории ройгон (агар нишон дода шуда бошанд), имтиёзҳои барои пардохтҳои коммуналӣ ва баъзе андозҳои ҳуқуқдоранд.

Нафақаи маъюбӣ чӣ гуна дода мешавад?

Қонунгузориҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон гирифтани нафақаи суғуртаи (меҳнати) маъюб ва ҳамзамон корро манъ намекунад.

Коргарони маъюб, сарфи назар аз гирифтани нафақа, ҳақдоранд ҳама намуди кӯмакпулии суғуртаи иҷтимоии давлатӣ, аз ҷумла кӯмакпулии маъюбии муваққатиро гиранд.

Нафақа сарфи назар аз гирифтани музди меҳнат ё дигар даромад, бидуни маҳдудият пардохта мешавад.

Намунаҳои ариза ва шикоятҳо

Замимаи №1

Ба сардори _____
(ном

ташкилоти тиббӣ, суроға)

аз _____,
(Номи пурраи довталаб)
резидент (он) дар:

ШИКОЯТ

(Оиди хизматрасонии пулакии тиббӣ, хизматрасонии бесифат)

« ___ » _____ Ман бо ташкилоти шумо барои гирифтани хизматрасонии пулакии тиббӣ муроҷиат намудам: _____, ки онро корманди шумо иҷро кардааст

Ин ҳолатро варакаи тиббии № _____ тасдиқ мекунад. Асоси бастанӣ шартнома барои хизматрасонии тиббӣ байни ман ва ташкилоти шумо бо расиди аз « ___ » _____ ба маблағи _____ (_____) сомонӣ тасдиқ карда мешавад.

Мувофиқи Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи ҳимояи ҳуқуқи истеъмолкунандагон» истеъмолкунанда ҳуқуқ дорад, ки хизматрасони барои саломатии ӯ бехатар бошад, аммо дар натиҷаи гузаронидани чарроҳӣ ба саломатӣ зарар расонида шуд:

_____.
(қайд кунед, ки бинобар чӣ ба саломатӣ зарар расонида шудааст)

Ин вазъ тасдиқ карда мешавад:

• Ёри _____ № _____
(номи муассисаи тиббӣ)

аз « ___ » _____, ки ба ман дар бораи _____ ёри тиббӣ расонида шуд;

• нусха аз маълумотномаи тиббии амбулатории ҳамон як муассисаи тиббӣ.

Дар натиҷаи хизматрасониҳои бесифати тиббӣ ба саломатӣ, инчунин азоби ҷисмонӣ ва рӯҳӣ расонида шуд. (Дар бораи неқӯаҳволии худ тавсиф кунед, азобу шиканҷаи равониро қайд кунед; ҳама норасоӣҳоеро, ки дар натиҷаи бесифат будани хизмати тиббӣ ба саратон омадаед, номбар кунед.)

Ранҷу азоби ҷисмонӣ ва рӯҳиро, ки ман сабр карда будам, бо _____ (_____) сомонӣ ҳисоб мекунам.

Дар асоси гуфтаҳои боло, Хошиш менамоям:

Зарари ба саломатӣ расидаро ихтиёран чуброн кунед ва инчунин ба ман товони зарари ғайримоддӣ дар ҳаҷми _____ (_____) сомонӣ пардохт кунед.

Ман аз шумо хошиш мекунам, ки дар тӯли 15 рӯз аз лаҳзаи гирифтани ин даъво ба таври ҳаттӣ ҷавоб диҳед.

Замимаҳо:

1. қитансия оид ба пардохти хизмати тиббии пешниҳодшуда.
2. Хучҷатҳои тасдиқкунандаи зарар ба саломатӣ.
3. Ҳисоб кардани маблағи даъво.

« ___ » _____ с. _____ / _____ (имзо)

Замимаи 2

Шикоятӣ намунаӣ

Ба _____
(номи шӯъбаи тандурустӣ)

Ба сардӯхтур _____
(Ном, номи муассиса)

Аз _____
(Ному насаб, суроға)

ШИКОЯТ

Ман аз _____ шикоят дорам (ном, ҷои қори табибро нишон диҳед).

Асоси шикоят ин _____ буд (асосҳо барои пешниҳоди шикоят, қай ва ҷӣ рӯй дода бударо нишон диҳед).

Дар асоси гуфтаҳои боло, бо назардошти меъёрҳои Кодекси саломатии Ҷумҳурии Тоҷикистон ва Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи мурочиати шахсони воқеӣ ва ҳуқуқӣ».

Ман хоҳиш менамоем:

1. Санҷиши ҳуқуқвайроншудаҳои номбаршударо нисбати _____ нишон диҳед (номи табибро қайд кунед).
2. Нисбати _____ чораҳои интизомӣ андешед (номи табибро нишон диҳед).

Рӯйхати ҳуҷҷатҳои ба шикоят замишуда:

1. Ҳуҷҷатҳое, ки далелҳои шикоятро тасдиқ мекунанд

Санаи пешниҳоди шикоят «__» _____ с. ____ . Имзои _____

Шикояти намунавӣ

Раёсати тандурустии шаҳр _____,
Ба сардухтури беморхона чаноби _____
аз кӣ _____ (ному насаб),
истиқомат дар: _____
телефони мобилӣ: _____
Моҳияти шикоят

ШИКОЯТ

ба табиб _____ (ном ё)
мақом, шӯъба ва сана / вақти иртибот бо шумо)

Ҳолатҳои шикоят. Таърих, вақт, моҳияти масъала, маҳз кадом ҳуқуқҳои шумо поймол карда мешаванд. Кӯшиш накунед, ки бо суҳанони худ танҳо чузъиёти тиббӣ бигӯед. Шумо метавонед бо Конститутсия ва қонунҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон, ки дар он ҳолат вайрон карда шудаанд, истинодҳо пешниҳод кунед.

Хулоса. Ман аз шумо хоҳиш мекунам, ки ин ҳолатро фаҳманд ва чораҳои таъсирро ба духтур қабул кунед _____. Ғайр аз ин, лутфан ба ман _____ пешниҳод кунед (ташхиси иловагӣ, равон кардани духтур, чуброни доруворӣ ва ғайра).

Имзои

Таърих

Замима

Рӯйхати ҳуҷҷатҳои замимашуда: рақам (*) дар ** варақҳо.

Ба _____
 аз _____
 сокини _____

ШИКОЯТ

Ҳолатҳои шикоят. Таърих, вақт, моҳияти масъала, маҳз кадом ҳуқуқҳои шумо поймол карда шудаанд. Кӯшиш накунед, ки бо суҳанони худ танҳо ҷузъиёти тиббӣ бигӯед. Шумо метавонед бо Конститутсия ва қонунҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон, ки дар он ҳолат вайрон карда шудаанд, истинодҳо пешниҳод кунед.

Хулоса. Ман аз Шумо хоҳиш мекунам, ки ин ҳолатро муайян намоянд ва чораҳои таъсиррасониро ба табиб қабул кунед _____. Ғайр аз ин, лутфан ба ман _____ пешниҳод кунед (ташҳиси иловагӣ, равон кардани духтур, ҷуброни доруворӣ ва ғайра).

Имзои

Таърих

Замима

Рӯйхати ҳуҷҷатҳои замимашуда: рақам (*) дар ** варақҳо.

АРИЗА оиди оғоз намудани парвандаи чиноятӣ

Мурочиати ман ба Шумо вобаста ба ҳодисаи чиноят мебошад, ки тибқи Кодекси чиноятӣи Ҷумҳурии Тоҷикистон аломатҳои таркиби чиноятро дорост, ки оқибатҳои вазнин ва бебозгаштро ба бор овардааст.

(Зарур аст, ки вазъи ариза нишон дода шавад. Сана, вақт, моҳияти масъала, маҳз кадом ҳуқуқҳои шумо поймол карда мешаванд, чӣ зиён расонида шудааст, кадом ҳуҷжатҳо ва далелҳо мавҷуданд).

Дар натиҷаи хунукназарии табибон, ба саломатии шахсони зерин зарари чиддӣ расониданд:

1. _____ (таваллуди _____).

2. _____ (таваллуди _____).

Дар вазъияти мушкил _____ (дар шӯъбаи эҳё _____ рӯз) _____, _____, _____

айни замон дар ҳолати вазнин дар беморхона мебошанд.

Дар асоси гуфтаҳои боло,

х о ҳ и ш м е н а м о я м :

1. Барои муайян кардани гунаҳгорон ва ба ҷавобгарии чиноятӣ кашидани онҳо, инчунин гузаронидани тафтиши пешакӣ тамоми чораҳои заруриро меандешидед.

2. Амалҳои фаврии тафтишотӣ бо мақсади пешгирии пинҳон кардани нишонаҳои чиноят ва бардурӯғ будани далелҳои онҳо фавран амалӣ карда шаванд.

3. Нисбати шахсони гунаҳкоре, ки ёрии саривақтии тиббӣ нарасонидаанд ва хунукназарӣ нишон додаанд, парвандаи чиноятӣ оғоз карда шавад.

4. Дар асоси гуфтаҳои боло, хоҳиш мекунам, ки инчунин чораҳои таъсиррасонии прокурорӣ андешед.

Имзои сана

СУРОҒАИ
Бюроҳои давлатии ҳуқуқӣ
Вазорати адлияи Ҷумҳурии Тоҷикистон

Ноҳияҳои тобеи ҷумҳурӣ

Номи минтақаҳо	Суроға
Ноҳияи Шаҳринав	Бинои Маркази адлияи ноҳияи Шаҳринав, кӯчаи Сомонӣ, 1
ш. Вахдат	Бинои манзилию коммуналӣ, кӯчаи Борбад, 7
Ноҳияи Нуробод	Бинои Тоҷиксуғуртаи ноҳияи Нуробод, кӯчаи ИзатуллоҲалимов, 11
Ноҳияи Тоҷикобод	Бинои ноҳияи Тоҷикобод, бинои МВР, кӯчаи Сомони, 21, ошонаи дуом

Вилояти Суғд

ш. Панҷакент	Бинои БМТИ Панҷакент, кӯчаи Деваштич, 28
ш. Панҷакент	Ҷамоати деҳоти Лоиқ Шералӣ, бинои ҷамоати Лоиқ Шералӣ
Ноҳияи Деваштич (собиқ Гонҷӣ)	Кӯчаи Ҷӯра Расул, 15, ошонаи якум, бинои дафтари САҲШ
Ноҳияи Б.Ғафуров	Кӯчаи А.Нозиров, 14, Бинои ноҳияи Ҳуқумат
ш. Конибодом	Конибодом, кӯчаи Ленин (рӯ ба рӯи КГБ)
ш. Конибодом	Кӯчаи Ҷ.Пулотов - ст. Аҳмадҷон Шарипов, 109
Ноҳияи Ҷаббор Расулов	Бинои Маркази адлияи Ҷаббор Расулов, кӯчаи Э.Умаров
Ноҳияи Спитамен	Бинои шӯъбаи маорифи ноҳияи Спитамен
ш. Исфара	Бинои Маркази адлияи ноҳияи Исфара

Ноҳияи Ашт	Бинои ҳукумати ноҳияи Ашт, кӯчаи Сомонӣ, 6
Ноҳияи Ашт	ҷ/д Понғоз

Вилояти Хатлон

Ноҳияи Ҷайхун (собик Қумсангир)	Шаҳри Дӯстӣ, кӯчаи Сомонӣ, 10, бинои Маркази адлия
Район Восеъ	Кӯчаи Мирзоев, 2
Ноҳияи Восеъ (ҷамоати Худоёр Раҷабов)	Бинои ҷамоати деҳаи ба номи Ҳ.Раҷабов
ш. Ёвон	Кӯчаи МирзоТурсунзода, 42
Ноҳияи Дӯстӣ	Маркази ҷавонони ноҳияи Дӯстӣ
Ноҳияи Ҷалолиддини Балхӣ	Бинои ҳукумати ноҳияи Балхӣ, кӯчаи Балхӣ
Ноҳияи Ҷалолиддини Балхӣ	Бинои ҷамоати Ҷ.Балхӣ, деҳаи Гулистон

Вилояти Мухтори Кӯҳистони Бадахшон

ш. Хоруғ	Идораи адлияи шаҳри Хоруғ, ВМКБ, кӯчаи Ленин, 35
----------	--

Барои қайдҳо:

Ба чоп 22.01.2020 имзо шуд.
Хуруфи Times New Roman.
Адади нашр 2150 нусха.

Дар ҶДММ «Контраст» чоп шудааст
ш. Душанбе, к. Н. Муҳаммад, 28

Бепул тақсим карда мешавад.